

LOM Praha na profesní křižovatce

Státní podnik LOM Praha nedávno oslavil již více než 100 let své existence. Velikostí a počtem zaměstnanců se řadí k předním průmyslovým závodům v České republice. Zvláště v současné době, kdy Armáda České republiky bude výrazným způsobem obměňovat leteckou techniku, úloha LOM Praha neobyčejně roste. To byl i jeden z důvodů našeho rozhovoru s ředitelem státního podniku Mgr. Jiřím Protivou.

Pane řediteli, naše vzájemná mediální spolupráce poměrně aktivně funguje šestým rokem. Už ve funkci ředitele Vojenského technického ústavu (VTÚ) jste přesvědčil čelní představitele MO a AČR, že vaše schopnosti jsou neobyčejné a je jich třeba dále využívat. Když jste dokázal ze stagnujícího VTÚ v krátké době vytvořit prosperující moderní podnik, byl před vás postaven asi ještě daleko náročnější úkol – LOM Praha. A přicházím k první otázce: Jak jste využil zkušenosti z předchozího postu a v čem se vaše dnešní práce musela změnit?

Ve zbrojním průmyslu se pohybuji již delší dobu. Zkušenosti mám z ministerstva obrany, následně jsem dostal možnost

být také u vzniku VTÚ jako správný ředitel, což je de facto obdoba náčelníka štábu. Měl jsem na starosti problematiku od veřejných zakázek přes lidské zdroje až po PR a s ostatními členy managementu jsem koordinoval fungování státního podniku. To mi dalo dost zásadních zkušeností a praxe, abych následně po období šesti let mohl vykonávat funkci ředitele podniku VTÚ. Začátek byl nelehký, čekala mě výzva v tom, že státní podnik za rok 2014 utrpěl hospodářskou ztrátu a bylo potřeba jej dostat zpátky na nohy, získat mu dobré renomé a hlavně v nově založeném státním podniku rozvinout zásadní schopnosti, na kterých by mohl do budoucna ústav stavět. Domnívám se, že se nám to podařilo. Když jsem byl následně nominován do pozice ředitele

státního podniku LOM Praha, tak jsem zjistil, že situace v LOMu byla v něčem obdobná a současně zcela jiná zejména v oblasti a rozsahu odborného zaměření. Obdobná byla v tom, že LOM se nacházel v krizové situaci obdobně jako dříve VTÚ. Vyřešit tak složitý problém není samozřejmě jen o mé osobě, ale o celém mém týmu. Jako manažer musíte mít konkrétní vize, musíte mít ambice, kterých chcete dosáhnout, a musíte o jejich správnosti přesvědčovat nejen management podniku, ale i zaměstnance. Mou osvědčenou metodou, jak posouvat věci dopředu, je detailnější znalost řešené problematiky, která přispívá k efektivnějšímu manažerskému rozhodování. Do státního podniku LOM Praha jsem přišel s představou, že víc jak stoletá historie by měla minimálně dalších sto let pokračovat.

V nové funkci jste prakticky dva roky, nastoupil jste 10.2.2021. Co se vám za tu dobu podle vás podařilo, případně co si myslíte, že se ještě nepodařilo nebo jste ještě nestihli?

Postupně naplňujeme vize a ambice, které jsem si se svým týmem na začátku vymezil. Pokusím se to ukázat na příkladu klíčových programů. Zaprvé jde o udržení technické podpory virtuální techniky řady Mi v rámci tzv. národní cesty, kterou jsme zavedli po ruské agresi na Ukrajině a zastavení vztahů s Ruskou federací. Druhou oblastí je tzv. westernizace východní virtuální platformy, jejíž podstatou je implementace západních technologií k naplnění standardů NATO. V rámci celkové transformace státního podniku jde dále o maximální zapojení do platformy H-1, tzn. do výcviku a pod-

pory životního cyklu u vrtulníků VIPER a VENOM. Dne 1. 7. 2022 jsme založili nový závod H-1 a v současné době již máme dokončenu výstavbu simulační haly v Náměšti nad Oslavou. Pro zmíněný závod je již zajištěn také veškerý potřebný personál. Dalším pozitivním krokem je podepsání smlouvy na cvičné letouny L-39 NG, které postupně nahradí stávající flotilu letounů L-39C. Smlouva byla s Aero Vodochody uzavřena v listopadu loňského roku s tím, že ke konci roku 2024, tzn. už příští rok, by měla proběhnout dodávka prvního ze 4 letounů. Ve smlouvě je zároveň upravena opce na možnost dokoupit další 4 letouny tak, abychom naplnili požadavky a kapacitu našich zákazníků v tomto typu leteckého výcviku.

Tím jsem se dostal i k ekonomickým parametrům a hospodaření LOM Praha za rok 2021 a 2022. Především jde o kladné hospodaření v obou letech a postupné ozdravování státního podniku. Nyní hovořím zejména o cash flow, které nebylo v okamžiku mého nástupu v dobré kondici. Určitě je mnoho oblastí ke zlepšování, nyní se soustředíme zejména na optimalizaci vnitřních procesů tak, aby podnik fungoval flexibilněji.

LOM Praha patří mezi nejstarší podniky v průmyslové historii našeho státu. Po druhé světové válce byl LOM Praha zcela orientován na opravy a servis sovětské letecké techniky.

Co váš podnik, kromě toho, co jste již vykonali, v tomto směru v příštích letech ještě čeká?

V rámci postsovětské letecké techniky půjdeme ještě nějakou dobu tzv. národní cestou, což je komplex legislativních a technických opatření, která jsme přijali právě proto, abychom opravy a údržbu mohli dále realizovat primárně pro Armádu ČR podle jejich požadavků, a to do doby úplného přezbrojení na západní platformy. Zároveň podobné služby nabízíme také do zahraničí, primárně našim partnerům v NATO a EU. I u nich se

ukázalo, že ruská spolupráce není možná a případné opravy na Ukrajině jsou rizikové z důvodu probíhajícího válečného konfliktu. Aktuálně v této oblasti spolupracujeme se Slovenskem, Polskem, Bulharskem nebo Severní Makedonií.

V současné době je zřejmé, že pro LOM Praha nastává velmi náročné období a to především přeorientování na západní technologie. Co nám k této otázce řeknete?

Průřezově to již částečně zaznělo v předchozích odpovědích. Když jsem nastoupil do LOM Praha, tak jsme s mým týmem okamžitě začali realizovat kroky k jeho transformaci. Transformace spočívá v tom, že se začínáme orientovat i na jinou techniku, než jsou vrtulníky řady Mi. Zásadní je pro nás servis a údržba vrtulníků H-1, včetně zajištění simulačního výcviku pro pozemní a létající personál, a uvedu další z možných příkladů - závod pohonných jednotek se postupně přeorientovává na pohonné jednotky jiných západních renomovaných výrobců se záměrem přenést do České republiky dílničí část jejich oprav a údržby.

Naše Review pro obranný a bezpečnostní průmysl 2/2022 přineslo zajímavý článek o novém středisku pozemního a syntetického výcviku v LOM Praha. Došlo za uplynulý půl rok k nějakým změnám ve smyslu další perspektivy? Můžete se zmínit o partnerské společnosti VR Group?

Syntetický výcvik je poměrně široký program, do kterého je začleněna svým vývojem a výrobou naše dceřiná společnost VR Group. Ta se specializuje na vývoj a výrobu simulačních technologií, a to jak pro letectvo, tak i pro pozemní síly, včetně střeleckých simulátorů. Simulátorové vybavení našeho leteckého výcvikového centra v Pardubicích je vybaveno a průběžně modernizováno technologiemi z jejich provenience. Za výkladní skříň simulačních technologií považují Taktické simulační centrum, které nabízí výcvik v následujících entitách: L-39, L-159, Gripen, F-16 a brzy bude implementován full mision simulator pro L-39NG. Navíc VR Group je společností, která vyrábí simulátory nejen pro armádu, ale také je partnerem pro Policii ČR nebo Hradní stráž. Skrze naši dceřinou společnost integrujeme simulační technologie i do klíčových modernizačních projektů pozemních sil.

Dostáváme se k otázce, která jistě zajímá i ty nezainteresované. Tou jsou bezesporu projekty typu KROVKA a projekty nových vrtulníků pro AČR UH-1Y VENOM a AH-1Z VIPER. Myslím si, že na obzoru je i projekt nákupu 24 nejmodernějších nadzvukových F-35 II Lightning. Dá se předpokládat, že u výše uvedených projektů nebude chybět LOM Praha. Můžete nám k této otázce říci něco konkrétnějšího?

V případě projektu KROVKA jde přesně o ukázkou tzv. westernizace ruské techniky na standardy NATO. LOM Praha je u tohoto projektu ve fázi připraveného prototypu a zahájili jsme sériové zástavby. K předmětné modernizaci je připraveno několik vrtulníků Mi-171Š a jde o zástavbu, která z těchto vrtulníků dělá nejšpičkověji vybavený vrtulník tohoto typu na světě.

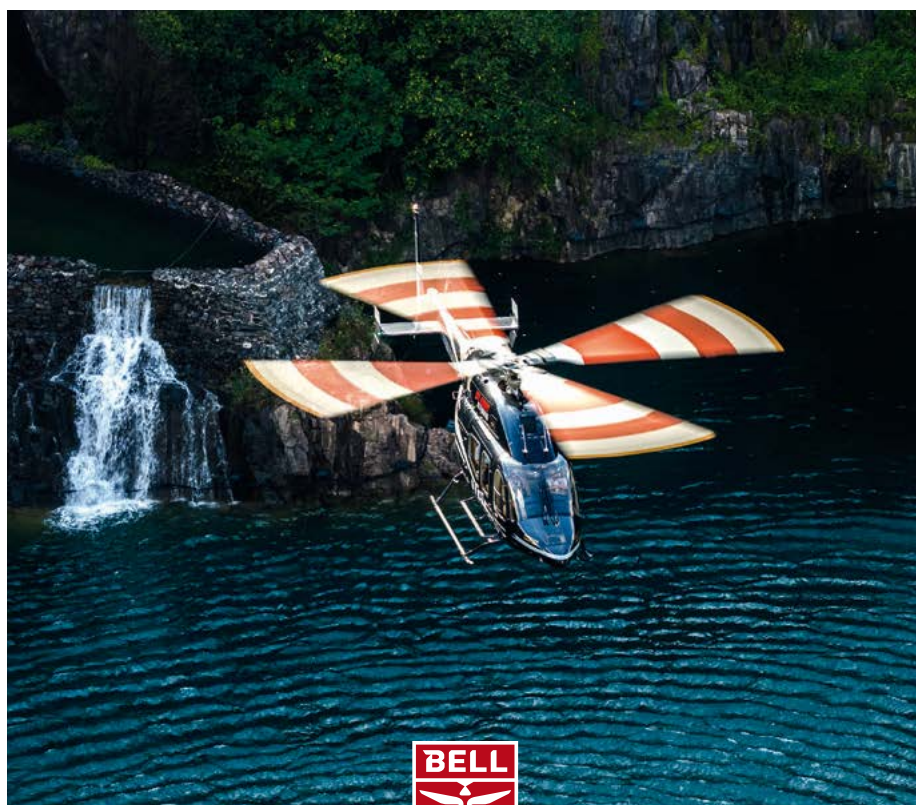
O platformě H-1 jsem se nedávno vyjádřil, že pro LOM Praha představuje portfolio budoucnosti, a je to pravda právě s ohledem na započatou transformaci podniku. Projekt H-1 představuje pro státní podnik 2 linie, tu simulační, v rámci níž jsme vystavěli budovu simulačního centra v Náměšti a skrze armádu jsme zkraye letošního roku oznámili americké straně naši připravenost pro implementaci simulátoru do této budovy. Tou druhou linií je oblast oprav a údržby, u níž jsme těsně před podpisem servisní smlouvy

s ministerstvem obrany. Zároveň se celý tým připravuje na školení u společnosti Bell Textron a GE Aviation v USA, které by mělo proběhnout v měsících březnu a dubnu tohoto roku. Třetí platformou, kterou jste zmínil, je program F-35. Obecně platí a budu rád, když to bude platit i do budoucna, že ať už budou Vzdušné síly české armády pořizovat cokoliv, neměl by u toho LOM Praha chybět. V současné době jednáme jak s armádou, tak i s Lockheed Martin o našem zapojení právě do tohoto projektu. Propojením našeho vlastního záměru v této oblasti a komunikací s českou armádou a americkým výrobcem letounů jsme identifikovali čtyři hlavní oblasti. Je to výcvik, ve kterém počítáme s využitím cvičných letounů L-39 NG, dále oblast simulačních techno-

logií, kde se významným způsobem zapojí naše dceřiná společnost VR Group, a také oblast maintenance a logistiky. Rozhodnutí o případném pořízení je teprve před námi, ale pro variantu odsouhlaseného nákupu chceme být pečlivě připraveni a mít jasno v tom, kde se v rámci toho projektu objevíme.

Pane řediteli, myslím si, že se na nás řítí další poměrně skrytý nepřítel, tím je, nebo brzy určitě bude kvalifikovaný technický personál. To není pouze problém v České republice, dá se říci, že je to problém všech vyspělých zemí. Co pro to dělá, vzhledem k tak ambiciózním projektům LOM Praha?

Kvalifikovaných zaměstnanců technic-

BELL TEXTRON PRAGUE

Bell Prague Facility is providing helicopter operators with complex solutions that include a wide portfolio of services including Scheduled & Unscheduled Maintenance, Component Repair & Overhaul, Customizing, Upgrades, Painting, and PART 21J Engineering.

Bell Prague is an EASA PART 145 approved Maintenance and Design Organization with approvals from FAA, TCCA, Ukraine, Slovenia MAA and others. Bell Prague is also ISO and AQAP certified.

www.bellflight.com

© 2020 Bell Textron Inc.

kého směru je na trhu bezesporu málo. Nejedná se jen o letecké mechaniky, ale i o další profese. Na trhu práce je nedostatek například svářečů, klempířů nebo brusičů. A právě proto bychom se měli v této oblasti soustředit také na učňovské vzdělávání.

Jako člen představenstva Asociace leteckého a kosmického průmyslu mám nově ve své gesci vzdělávání. V této oblasti je nezbytné už od základních škol ukazovat mladým lidem perspektivu českého leteckého průmyslu. Zároveň je nutné tak činit i z pohledu zvyšování branné gramotnosti, aby bylo stále více a více v povědomí, že český letecký průmysl je také základem pro zajištění bezpečnosti a obrany naší země.

Vedle škol považuji za důležité do tohoto systému zapojit i výzkumné organizace a především start-upy, protože tam se projevuje šikovnost a kreativita a právě ony mohou být dalším dobrým tahounem celého odvětví. Hlavním cílem by mělo být nastavení motivační linky pro mladé, která povede od vzdělávání, přes praxi až po samotné pracovní uplatnění.

LOM Praha aktuálně cílí na střední a vysoké školy technického zaměření, kdy nabízíme prezentace odborného portfolia, praxe na našich specializovaných pracovištích nebo různé exkurze. Součástí naší náborové aktivity je i využívání sociálních sítí. Ze všech těchto akcí získáváme potřebnou zpětnou vazbu.

Poslední mou otázkou je blízká i vzdálenější perspektiva LOM Praha. Pokud se nemýlím, podnik oslaví výročí 110 let od svého vzniku v roce 2024. To je tedy ta blízká perspektiva. Můžete nastínit také nějaké vize do té vzdálenější perspektivy, řekněme do roku 2030?

LOM Praha se ocitl na pomyslné profesní křižovatce a motivací pro další fungování je několik hmatatelných a perspektivních projektů, jejichž prostřednictvím se můžeme posunout vpřed. Proto má být a musí být naší ambicí se do nich zapojit

a přizpůsobit tomu „lomácké“ nastavení a fungování. Nechceme zůstat do budoucna pouze u úzkoprofilové opravárenské činnosti, ale hledáme i další možnosti k rozšíření našeho portfolia.

*Děkuji za rozhovor
Miloš Soukup
foto Adriana Jesenská*

